

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 360.—
Pe un jumătate an Lei 180.—
Pe 3 luni Lei 100.—

REDACTIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 11. — Telefon 13-31

ADMINISTRATIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. — Telefon 10-86.
Correspondența administrației: Căsuța poștală 76.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

Să se facă fuziunea cu partidul țărănesc?

În partidul național sunt mulți pro și mulți contra. Dacă în 1924 a fost întreg partidul — cu foarte puține excepții — pentru fuziunea cu partidul țărănesc, azi nu mai putem găsi această unanimitate. Nici chiar în rândurile tinerimei nu se mai găsește această stăruință entuziastă, cu care se cerea înainte de alegeri fuziunea.

Cauza? sau cauzele?

Fără să insistăm asupra celor din trecut, care și ele cad în sarcina țărăniștilor, amintim aici numai motivele recente, așa d. e. „lucrătura“ partidului național în vechiul Regat pentru capetele de listă, care a provocat o indispoziție atât de adâncă contra țărăniștilor încât organizațiile partidului național din vechiul Regat și Basarabia s'au ținut în pasivitate, și pretenziunile exagerate, față de locurile de deputați din Ardeal puse în mișcare cu un aparat bogat de documentare potemkiană, au edificat și pe cei mai entuziaști pro — țărăniști despre intențiunile egoiste ale tovarășilor dorți. Participarea celor 8—14 tineri la o discuție de candidare a făcut să piară entuziasmul pentru țărăniști mai mult decât ar fi putut face 50 vagoane de argumente.

Lipsa de dor pentru fuziune a fost mărită prin două acțiuni din internul partidului țărănesc, acțiuni care se pot numi de purificare dar și de destrămare. Articolele dlui Bogdan Duică „Contra dlui C. Stere“ și acțiunea „de divorț“ intentată de basarabeanul Cazaciu nu au putut decât să slăbească dorința de fuziune, pentru că orice s'ar zice, acțiunile celor doi domni începute în public nu denotă nici sentiment de disciplină, nici tăria personală a numiților cari se pare a fi trebuit să renunțe la calea oficială, întru de partid, pentru validitatea vederilor lor, și să recurgă la sprijinul opiniei publice.

Au mai contribuit la slăbirea dorinței de fuziune și zvonurile mai mult sau mai puțin îndreptățite despre o aripă țărăniștă care ar căuta înțelegere cu guvernul Averescu prin intermediul ministrului Goga. Sunt chiar oameni cari au văzut în repetite rânduri pe un fruntaș țărănișt în locuința dlui O. Goga.

Și cum sunt unii oameni cari nici odată nu învață destul, se spune că nici unii țărăniști nu au învățat încă din „abilitățile tactice“ ale liberalilor și au primit cu brațele deschise oferta (adecă cursa) liberalilor de-a colabora cu ei la viitorul guvern.

Dar dacă resentimentele de mai sus și chiar unele argumente a celor cari se opun azi fuziunii pot fi admise mai mult din punct de vedere *sentimental*, nu le putem accepta drept hotărâtoare în politică, unde rațiunea trebuie să domine.

Și rațiunea ne impune să dorim o fuziune cu partidul țărănesc o fuziune în baza forțelor reale fără vre-o dorință de încălecare reciprocă din următoarele motive:

S'ar consolida democrația împreunând cele două partide populare.

S'ar înlătura pericolul pentru țară, care ar sta în existența unui partid de clasă.

Și această fuziune nu ar prejudicia nici posibilitatea unui guvern de concentrare națională, atât de necesar pentru salvarea intereselor vitale ale patriei noastre.

În orice caz ținem să subliniem, că partidul național va avea mai puțin de pierdut din *nereușita* fuziunii decât cel țărănișt.

Partidul național dispune în Ardeal și în restul țării de cadre intelectuale cu care nu se pot lăuda țărăniștii. Cât de important e să ai și numai la alegeri bărbați de încredere intelectuali, și nu țărani cari pot fi ușor intimidati și păcăliți de autorități, au dovedit ultimele alegeri și rezultatele obținute în vechiul Regat și Basarabia, cauzate în bună parte prin abținerea intelectualilor partidului național dela lupta gigantică.

Repetăm: rațiunea politică ne face să dorim — nu să pretindem — crearea partidului național-țărănișt. Bazele programatice sunt date prin cele 10 puncte Maniu; contopirea organizațiilor locale se va putea face cu nu prea multe dificultăți, dar va trebui făcută ținându-se seamă de valorile locale reale și imaginare, abandonând la nevoie pe ariviști.

În orice caz partidele național și țărănișt au *ultima ocazie* să hotărască ce politică să conducă țara noastră în viitorul apropiat: o politică de principii evolutive sau o „politică“ flămândă după titluri și îmbogățiri ministeriale.

Și ambele partide au *datorința* să facă se „cadă sorții“ cât mai curând. Cât privește partidul național credem a ști, că nu el va împiedeca întemeierea politice de principii evolutive.

G. Bob.

Sașii ne calomniază!

Niciodată nu ne supărăm pentru plângerile juste ale minorităților dela noi. Dacă ele sunt întemeiate primesc fără nici o discuție o grabnică soluționare. Dacă sunt de reacredință să împărtășesc desigur de o înțelegere în consecință.

Cele mai multe plângeri ale minorităților din Ardeal au fost însă aproape totdeauna nu numai de reacredință, ci de dreptul calomniatoare. N'am putut înțelege aceasta atitudine dușmănoasă niciodată.

Și în primul rând, nu înțelegem de ce sașii din Ardeal, imitând pe unguri, iau drumul străinătății, sașii, cari se bucură de mai multe drepturi la noi, chiar și ca în fosta Ungarie.

O doamnă din înalta societate săsească, suntem informați, a înaintat unei societăți internaționale din Anglia un memoriu despre „starea de plâns a școlilor săsești din Ardeal“.

Nu știm mai de aproape ce conține acest memoriu.

Ne permitem însă, să studiem și noi problema școlară a sașilor din Ardeal pentru a ne convinge pe deplin dacă memoriul în chestie este întemeiat ori face și el parte din seria celorlalte memorii calomniatoare.

Arbitrul acestei chestiuni, ne îngăduim să-l facem de astădată (cu voia onoratei doamne), poporul de bună credință român și sas. Nu apelăm la străinătate!

În Ardeal după o statistică din 1 Ianuarie 1921 avem 230.697 sași. Cei mai mulți locuiesc în județele Sibiu, Târnava, Brașov și Bistrița, mai puțin în alte județe.

Sașii au fost aduși aici din ținutul Moselei și Luxemburgului de Regele Geza II. al Ungariei prin veacul al 12-lea în scopuri militare.

În veacul următor sosirii lor au primit mari privilegii prin „Diploma Andreanum“ confirmate din nou și de Matei Corvinul, după încheierea cu nobilimea ungurească și cu secuii a faimoasei „unio trium nationum“ pentru desființarea românilor.

Privilegiile acordate sașilor sunt cunoscut de ardeleni, fără să mai insistăm asupra lor. Nici chiar o mare dezvoltare istorică nu putem face în cadrul restrâns al unei gazete săptămânale.

Vom evidenția însă cu cifre incontestabile, că dacă națiunea săsească s'a bucurat în fosta ei țară de multe privilegii, nici în România, nimic nu o îndreptățește să-și ridice glasul împotriva noului ei Stat.

Icoana însă numai atunci va fi clară dacă vom accentua și de astădată starea românilor ardeleni din fosta Ungarie, căci fără de aceasta, plângerea sașilor, mulți necunoscători ai istoriei Ardealului din ultimele trei veacuri mai ales, o vor găsi întemeiată.

Câte școli românești am avut noi, afară de Blaj, Beius, Oradea-Mare (seminar teologic) Gherla, (seminar) Lugoj (seminar) și alte două trei școli fără importanță și cât ajutor primeau ele?

N'am mai avut nici cu și nici fără ajutor.

Biserici? Am avut. Căci munții nu puteau fi schimbați după capriciile asupritorilor noștri și glasul românesc nu putea fi alungat din codrii și văile Ardealului. În Biserici însă, prin anii 1910 a suflat zguduitor vântul înstrenării. Preoții cari s'au opus au fost arestați, iar sătenii bătuți crunt, impuși la grele sarcini.

O, nu vom evoca momentele de un înfiorător dramatism, căci față de ele ar cădea toafe argumentările minorităților dela noi, ori cât ar fi ele de juste și întemeiate.

Sașii însă au avut și atunci multe școli și frumoase Biserici investite cu importante drepturi.

Drepturile ei au fost garantate prin „Approbatæ Constitutiones“ „Compilatae Constitutiones“, mai târziu prin legile XI a Dietei Transilvănene din 1848, Legea ungară XLIII din 1868, iar Consiliul Dirigent a consfințit aceste drepturi prin Decretul No. 1.

Dar poate ne veți zice, drepturile au fost consfințite e adevărat, însă ele nu se respectă.

Ei bine, să vedem!

În Ardeal și Banat (ne ocupăm numai de sașii din provincia noastră) sașii au 263 parochii cu 11 decanate.

Îndată după unire, Statul român a dat pentru școlile și bisericile săsești în 1919—20 trei milioane lei, iar în anul următor patru milioane.

Aceasta într'o epocă financiară absolut confuză și săracă.

Prin bugetul anului 1925 biserica săsească a primit pentru salarizarea preoților săi 7.331.184 lei.

Dar școli? E de plâns într'adevăr situația lor din acest punct de vedere?

Luând pe toată țara, sașii au nu mai puțin de 540 școli primare și 71 școli secundare cu limba de predare săsească.

În 1914 șvabii din Banat și germanii din Bucovina nu dispuneau de nici o singură școală primară sau secundară.

In România au 140 școli primare și 20 școli secundare.

E un progres cultural evident și generozitatea unui Stat nu se plătește cu ingratitude și calomnii.

Școlile săsești din Ardeal și Banat primesc anual 4.721.980 lei ajutor pentru completarea salariilor învățătorilor.

Aceasta este în linii generale „starea de plâns a școlilor săsești din Ardeal“.

Am putea însira o mulțime de alte a-

jutoare și privilegii în sprijinul tezei noastre, dar și din aceste câteva date, cititorul fără prejudecăți, român s'au sas, va înțelege desigur, reaua credință a minorității prea fericită, care nu vrea să-și respecte situația.

Încă un memoriu de calomnie a țării noastre și vom întoarce fila, trădând pe calomnatori după cum merită.

Tudor Bălțeanu.

DISCUȚII LIBERE

Frontul unic

Spre un bloc antiliberal.

Se vorbește și se scrie, chiar prea mult, de falimentul democrației și al parlamentarismului. Toate păcatele și defectele se spun în spinarea celor două „anachronisme“. Complectă incapacitate, demagogie, abstractizarea vieții individuale și de stat, cu un cuvânt totalizarea suferințelor și relelor veacului sunt trântite în capul democrației. Ne trezim într-o bună zi că nu mai suntem „oameni“ că peste tot, existența noastră nu este reală, ci din contra ceva teoretic artificial, imaginar.

Dorul de a simplifica așezarea politică, desființează orice produs al evoluției, orice organism și organizare, defectă sau bună, anihilează noțiuni și ființe reale, așa că începem să credem în teoria lui Kant și cea relativistă a lui Einstein. Tendința laudabilă de a organiza viața socială și politică pe noi baze și a le încadra într-o nouă ideologie, este nevoită să desființeze mai întâi realitățile. Involuntar ne pipăim pentru a ne convinge dacă trăim încorporați în carne și oase, și că starea în care ne găsim nu este încă „nirvaniană“ (ce-i drept lucru inutil, doar avem atâtea instituții de stat cari ne invoacă necontentit trista realitate a existenței, încă și este suficient să auzi numele lui Goga — cameleonul pentru ca să tresari) și după ce ne-am convins de tristul adevăr al existenței noastre, ne întrebăm, la ce bun această transportare autosugestivă sau sugerată?

Renăscuți din starea „abstractă“ simțim tot mai intensiv cum s'a materializat noțiunea „Om“, dându-ne seama că suntem toți supuși legilor naturii și societății, odată ce suntem nevoiți să ducem o viață colectivă.

Stabilind în mod incontestabil că suntem aci, pe pământul real al României Mari, în țara dlui Goga și a Brătienilor, ridicăm și noi o mică pretenție, adecă să fie în proporția numerică și a noastră a ardelenilor.

In al doilea rând cerem ca legile pe cari le-au adus reprezentantele naționale, alese pe baza principiului democrat, și în numele lui să fie respectate cu sfințenie, ca gospodăria Statului să funcționeze ordonat spre mulțumirea cetățenilor, — fie ei chiar abstracți din punct de vedere politic, și spre binele națiunii.

Nu cerem deocamdată, în ceea ce privește fericirea individului, nimic mai mult decât ca acesta să poată satisface mizerabilul corp uman și bagatelul de necesități sufletești. Când bietul cetățean, plugar sau meseriaș, sau chiar intelectual, va exclama fericit „ce bine-i în țara asta“ să știți că am făcut un mare paș înainte. Lăsați-i libertatea în limitele legilor democratice respectați drepturile, averea și munca lui, armonizați interesele lui în viața colectivă și față de stat, tratați cu el ca și când ar fi „om“ în carne și oase, și să vedeți ca totul va fi bine. O formulă extrem de simplă, pretențiuni ridicol de reduse ca quantum și speță.

Adecă cum, democrația și parlamentarismul hulit n'ar fi în stare să asigure cetățeanului aceste drepturi și bu-

nuri? De ce nu? De fapt să fi dat faliment acești copii ai nimănui? Dar cum când noi n'am avut nici odată o guvernare democratică? Și de ce? Pentru că țara e a Brătienilor și e foarte logic că dânsii așa gospodăresc cum le place și convine intereselor bancare industriale și personale liberale. Și în baza căzui drept? Nici un drept! Dreptul parazitismului și al baionetei, al egoismului și nerușinării.

Ce este dar de făcut? Trebuie oprit ca butonul de comandă să mai ajungă vre-odată în mâna lor, și dacă totuși prin imposibil ar ajunge, a face ca acele baionete care să îndreaptă în contra mulțimei, să se îndrepte contra oligarhilor! Luminarea poporului a maselor, trezirea conștiinței civice este deci cel mai de căpătânie lucru. Dar și până atunci se impune soluția concentrării forțelor democratice crearea frontului unic, formarea blocului antiliberal. Trebuie să li se facă imposibilă revenirea, trebuie desființate politicește, pentru că apoi devin blajini, simpli cetățeni cu ocupații oneste. Odată sfârșit cu ei, se sfârșește și cu utopiile economice cari duc țara de râpe.

Guvernul actual și-ar câștiga merite nemuritoare dacă ar putea realiza acest bloc și dacă ar avea curagiul să pună în aplicare programul economic al dlui Garoflid, căci aceasta e singura cale de a desființa oligarhia și camarila liberală cu care este îngrădit tronul și blestemată țara.

Două soluții adecă se impun a prima vista:

1. Sau se face blocul antiliberal.
2. sau se procedează cu febrilitate la educația civică, la luminarea maselor, făcându-le capabile să acționeze la un moment dat și să aducă jertfa supremă în serviciul prefacerilor ce se impun.

Orice altceva este humbug și nul. Total se va zrobi din cauza inerției maselor. Să nu urmărim fantome. Pentru prefaceri mari, lozince scurte, deci blocul antiliberal. Să nu ne avântăm în abstractizări și teorii. La toate artificializările să opune mai puternic și eficace formula frontul unic. Să nu se îmbate lumea cu apă rece. Au mai făcut-o și alții și care e rezultatul. Nu e timp de pierdut. Să fim activiști, dar în senzul revoluției pasnice.

Ocaziunea să prezintă de minune: Să se facă blocul antiliberal.

Nu democrația e de vină, nu parlamentarismul, batjocorite și parodiate, de vină sunt oligarhiile liberale, de vină suntem noi, că-i tolerăm.

Să păstrăm formele la care am ajuns prin evoluție și civilizație. Reforme, corective, îmbunătățiri, se pot aduce apoi și democrația adevărată desigur le va aduce, dar deocamdată să impune frontul unic. Orice altceva este humbug. Să simplificăm viața de Stat, viața politică prin frontul unic, prin blocul antiliberal.

I. Gr.

Acțiunea ziarului „Cuvântul“ și domnul Nicolae Iorga.

Sub titlul „Dreptul tineretului“ dl prof. Nicolae Iorga publică în „Neamul Românesc“ din 9 August următorul articol:

De o bucată de vreme, într-o foaie foarte răspândită, a'e cărui simpatii se împart între fascismul italian și regalismul francez — lucruri cu totul, dar cu totul deosebite, în punctul de plecare și în ținta de ajuns — se face propagandă pentru dreptul tineretului de a determina, prin alte metode, de o revoltată brutalitate, o nouă politică românească. Și din altă parte chiar, tineretul e considerat ca o unitate având o doctrină a sa și capabil singur de a o preface în realități.

Să mi se dea voie a mă opri asupra acestei păreri, care în lumea, foarte precoce în ambiție, de după războiu, și-a făcut drum, și-l face tot mai mult și ar putea duce țara la încercări și mai grele decât cele prin care a trecut, la nenorociri și mai mari decât acelea pe care abia dacă le-a putut îndura.

Ce înseamnă, mă rog, tineretul?

Întâi, nu-i văd limitele de vârstă. E tinăr cineva de patruzeci de ani? Și a eșit din adolescență acela, care a atins cei douăzeci? Și tinerețea e oare o statistică de zile, bazată pe actul de naștere ori o anume stare de spirit, adecă, dacă nu mă înșel, aceia care permite câteva lucruri esențiale: a vedea lucrurile nouă, a te inspira dela dânsule, a porni acțiuni sprijinite pe această inspirație și a pune în această energie convingerilor proaspete, dar totuși sigure? Și dacă e așa, — și, dați-mi voie, o fluturătorilor de steaguri pe care le-am cusut noi, — atunci nu s'ar putea oare ca un barbă-căruntă cu ochi deschiși, cu buzele libere și brațul veșnic încordat pentru încă o luptă să fie mai tinăr decât un flecuștes de modernist crescut în cafeneaua literară, cu inima vestețită și sufletul sufocat de vaporii propriilor sale pretenții? Ori octogenarul Goethe nu era cel mai tânăr dintre tinerii germani de acum o sută de ani, pe când o bătrânețe de aplicări și de fel de a trăi se abătuse înainte de vreme asupra unor moșneguși de douăzeci de primăveri, cari nu mai erau buni de nici o acțiune!

Tinerețea actului de naștere nu plătește un ban față de tinerețea actelor de creațiune. Cu voia dv, v'o spune „un bătrân“.

Să zicem însă că o inexorabilă fatalitate ne-ar frânge puterile la apariția întâiului fir alb, că tineri ar fi numai acei cari n'au trecut de acest moment atât de fatal. Dar acest tineret are el, peste clasele din care se compune o nație, peste curentele care o frământă, peste toate osebirile soartei și ale educației, o unitate?

Cine ar putea s'o afirme?

Țăranul care se gîndește numai la ogorul lui, prin care vede patria și neamul, meșteșugarul mai mult sau mai puțin pierdut în reverii socialiste, chiar când are mai mult și trăește mai bine decât pârilitul de burghez, sărăcit și prigonit, alergătorul după câștig care înțelege instinctiv că nu politica face o țară, ci că țara face politica, toți aceștia n'ar consimți, ferească Dumnezeu, să se înscrie în sacra legiune, desprețuitoare de bătrânețe, pentru că aceasta e scăzută prin cea incurabilă boală care e experiența, nutriță de obicei prin alte pășări decât cele ce zboară?

Așa zisul „tineret“ nu e de fapt decât un restrîns grup de intelectuali.

Retrag cuvîntul: de semi-intelectuali. Căci intelectualul e acela care nu se laudă niciodată cu intelectualitatea,

fiindcă nici odată nu o crede complăcăt. Dar cine știe numai ceva din comorile ideilor, acela singur le înjosește făcând din ele un mijloc de parvenire.

Acești intelectuali de carieră, ei cred că în loc de a-și fixa rolul, la început firește modest, la spatele caravanei care prin multe greutăți se silește către idealul, nou numai pentru ochii noi, iar pentru ei vechiu de toate ostenele și suferințele lor proprii, e mai practic, — și-i cred! — să declare rău drumul cel drept și mare și să cotigească prin coclauri ca să ajungă unde nu-i așteaptă decât desiluzia așteptărilor înșelate.

Suet oare un așa de feroce veteran al cugetării și politicei românești, încât să deneg tineretului, cât e și cum e, dreptul de a „merge mai departe“ și de a căuta mijloace mai potrivite decât acelea ale tradiției cumiții, pe care o respectăm noi?

O, nu:

Dar pentru a fi generația nouă se cere întâiu să cunoști bine ce s'a făcut înainte și apoi să fii în stare de a da un altceva care să fie mai bine.

Documentează prin viața ta, în orice domeniu, că ești o folositoare valoare activă.

Dă-mi ceva creat de tine. Oice ar fi. Arată-mi cartea pe care ai scos-o, gîndul pe care l-ai făcut să fructifice, munca, fie cea mai modestă, cu care ai îmbogățit țara. Fii întâiu un țăran bun, un muncitor bun, un funcționar bun, un profesor bun, și pe urmă ai dreptul să ceri cuvîntul și eu am datorria să te ascult.

Căci, oricine, în vremea când „grădina lui Dumnezeu“ se păstrează numai ca o simplă formă în titlu chiar al regilor unși cu Sfântul mir, nu pomada strălucitoare a tinerilor cărlionți poate da beneficiarilor unei nobile criniere privilegiul de a se instala în fruntea unei nații pe care ar începe prin a o înșingera de plăcerea unui frumos spectacol revoluționar.

Un cuvînt la sfârșit.

Nu vă ajunge experiența pe care ați făcut-o?

Eră un naționalism cultural, care cerea muncă, vrednicie și o plăcută sfilă la debutanți. V'a fost silă de el. Ați lăsat să ajungem la ușile politicianilor și la pragurile sufragiului universal, în nevoia de a găsi totuși un instrument pentru idei care, oricât ați tăgădui, vă vin dela munca noastră grea și dela marea noastră credință. Și ați căutat trenuri rapide, cu frumoase reclame revoluționare lipite pe un oportunism personal și egoist care a apărut a doua zi după succesul unei frământări care nu merita atâta osteneală. Ați înviat pe toți morții și ați crezut că numai conducerea unei fantome e în stare să vă asigure oiașe în nerăbdarea voastră ambițioasă.

Și stați astăzi uimiți în fața unui necunoscut pe care, să ne fi întrebă, l-aș fi putut prezice cu cea mai mare ușurință.

Acum, peste aventura întrecută, voiți să săriți în noapte aprinzând țara pentru a vă lumina drumul. N'o faceți, dacă'n adevăr nu râvniți fama criminală a Erostaților. Sentinelele pierdute să se întoarcă în lagăr.

Și, pentru a-l găsi, oprească-se un moment din găfăita lor fugă. Lângă lumina care nu se stinge niciodată, vor auzi prin aierul tulburat vechea rugăciune pe care nimic n'o poate su-

N. Iorga

Pro domo

Din scrisorile pe cari le-am primit dela cititori, astăzi cred de cuviință a broda câteva comentarii gospodărești pe marginea unei corespondență, trimise de un funcționar. E vorba de gospodăria interioară a acestei modeste gazete. Dar să citez întocmai rândurile din această corespondență, cari ne vor introduce în miezul chestiunii.

Dle Moldovan,

Cu emoție sufletească am citit articolele Dv. din „Chemarea”; sunt tot atâtea mărgăritare ale demnității omenesti și naționale, sunt tot atâtea izbucniri de un inflăcărat patriotism! Și totuși o retrimit din două cauze; una este situația materială, alte poziția de atârănare dela autoritățile respective. Vă fac această comunicare cu scopul, ca să nu fiți stânjeniți în minunatul elan care vă conduce!

Mulțumiri prietenului de credință pentru cuvintele de adeziuni sufletească pe care le trimite ca un necunoscut, dar să-mi îngânduiască să-i spun cu sinceritate și cu prietenie că vorbele lui m'au întristat.

Gazeta aceasta trăește din contribuția lectorilor. Nu se alimentează cu fondurile nici unui minister, nu înghite banii existenței ai veselului Consiliu Dirigent, cum însinuiază calomnios o prea destabilizată gazetă guvernamentală. Și tocmai aceasta împrejurare că abonajii sunt citadela de rezistență a gazetei noastre, tocmai această împrejurare chezeșu-este independența noastră de cugetare și francheta inimii noastre, lucruri cari se întâlnesc, o, atât de rar în coloanele gazetelor, care se strigă pe uliți. Noi nu coborâm pe albul hârtiei noastre sunele aurului nimănui, scrisul nostru este protestarea însăși a adevărurilor de existență ale acestui neam nefericit. De aceea nimeni nu poate refuza cu conștiința liniștită achitarea abonamentului pentru acest ziar, care va trebui să apară într'un format mai mare.

360 lei! Știm suma nu este mică, mai ales pentru un funcționar care trebuie să-și numere de trei ori banii până ce cumpără un articol de cea mai strictă necesitate. Pentru achitarea abo-

namentului cititorului trebuie să pui numai un singur leu la o parte. Un singur leu. Un singur leu, și totuși suma este așa de mare. Și o știu aceasta nu numai cititorii, dar o știu și noi, cari de sigur, nu ne călcăm totdeauna dunga pantalonilor și ori de câte ori ne vărăm mâinile în buzunar ne simțim sărăcia.

Dacă în atmosfera de materialism rusinos care robeste pe zi ce trece tot mai multe conștiințe, ne-am strâns în mănunchiu pentru a striga în largul țării durerile unor conștiinți îndoliate, dacă noi ne-am adunat să muncim fără răsplătă materială, doar cu gândul unei bucurii ancorate în satisfacția unei munci desinteresate, de ce n'ar putea cititorii, cu toate dificultățile pecuniare cari îi asaltează din toate părțile, să-și implinească datoria față de o gazetă care le este scumpă?

Dacă ni se calomniază datoria de a fi onești în această țară a tuturor furturilor, dacă pentru itransigența credințelor noastre recoltăm dușmăni surde și mărturisite a tuturor nemernicilor dacă apărăm cu sângele nostru, care poate mâine va curge pe câmpul medieval al onoarei, sentimentele nobile ale unei nații, de ce să nu-și satisfacă datoria lectorii?

În loc să ne vedem de treabă ca toată lumea, în loc să ne îngrijim de interesele noastre personale, în loc să ne astupăm urechile când izbucnește tipătul unei dureri înăbușite, în loc să cădem de acord cu toate ticăloșiile care vor nărui această țară, noi ne-am hotărât să fim executorii dorinței de mai bine ai soldaților cu horcăitul morții pe buze.

Și dacă noi n'am ascultat sfaturile adversarilor strecurate la urechi cu promisiuni mieroase, dacă noi nu renunțăm la lupta noastră în poșta tuturor amenințărilor și tuturor piramidelor de trivialități pe cari ni le înalță sclavii de cerneală, cititorii împreună cu funcționarul cu pricina trebuie și-și vor face datoria.

Sever Stoica

azi popoarele trăesc într'un contact foarte strâns între ele și procesul de distrugere odată început undeva se va răspândi asupra lumii întregi.

Vă va interesa desigur ce impresii mi-au rămas din convorbirea avută cu Mussolini. Am convenit numai de două-ori și întâlnirea noastră a fost totdeauna foarte scurtă probabil din cauza greutatea de înțelegere prin interpret. În sala, a cărei mărime a fost subliniată prin lipsa neobișnuită de mobile, Mussolini ședea într'un colț îndepărtat cred că aceasta îi dă timp și spațiu a examina pe vizitatori pentru a ști cum să-i trateze. Când a pășit spre mine, pentru a mă saluta, nu eram sigur de identitatea lui, căci în proporție cu gloria lui mare, nu este mare. Cum a ajuns însă în apropierea mea, am rămas surprins de forța masivă a capului. Partea inferioară a feței, buzele, zâmbetul arătau o contradicție față de partea superioară. De atunci m'am gândit de mulțori, oare nu se ascunde în natura lui o tainică și timidă îndoială, o nesiguranță, omenească de altcum.

O amestecătură de asemenea nesi-

guranță într'o personalitate porunci-toare face și mai trează puterea de revoluție, mai tare din cauza ucigătoarei lupte în caracterul propriu. Pentru artist este o mare fericire să întâlnești o personalitate, care se mișcă solitar printre acei ce formează numai fragmentele unei grămezi de oameni, în care fiecare împinge pe celalt înainte. El este vizibil în mărimea lui întreaga deasupra orizontului adumbrat de tușișul oamenilor. Asemenea oameni sunt stăpânii istoriei și trebuie să fim îngrijorați, că neglijează efectul lor în eternitate, prinzând cu toată forța prezentul de gât și omorându-l pentru viitor. Nici nu sunt așa de rari oamenii cari și-au creat feroce (raseud) lumea lor prin adaptarea materialului de oameni grandomanelor lor visuri, pentru ca la urma urmei să greveze istoria cu picioarele palide ale gloriei lor de scurtă viață. În același timp existau alții, suflete divine, cari cu lumina și adevărul, cu farmecul iubirei, pe drumuri infinite ai anilor, recunoscători au fructificat deșerturi. Mi. —

Încă o decepție

Tempora mutantur et nos mutamur in illis, zice dictonul vechiu. Până și lucrurile pe cari le credeam nestramutabile. Iată că și proverbele trebuie să evolueze, ba uneori cad în desuetudine. Astfel cred, că — cel puțin în România noastră — trebuie să prohodim reminiscența noastră din tinerețea studioasă:

„Odi profanum vulgus”. Ehe, Flaccus, s'au schimbat vremurile, mai ales dela mările războiului încoace, e greu traiul și criza de bani a devenit cro-nică. Nu cumva ți-ai făcut iluzie că urmașii tăi într'u propovăduirea scri-sului, de pe malul Dâmboviței, vor fi vesnici încântați să stea de vorbă cu Musele, cu harfa în poală și cu gânduri spre țărni necunoscute? Pare-mi-se că nici n'ai avea dreptul să le faci reproș, după ce însuși te-ai înfruptat din binefacerile Maecenașilor tăi.

Dar ai fost totuși mai modest, ai fost fericit să te refugiez în vila micuță dela țară, de unde refuzași să mergi să cădelnițezi pe mările vișel de aur, care și pe atunci, ca și azi, era: Politică.

Iată azi banchetele date de Societatea scriitorilor români, în onoarea vișelului de aur, se țin lanț. Dl ministru O. Goga (nu poetul și scriitorul) este sărbătorit nu prima oară de această Societate. Mai la urmă probabil pentru succesul într'adevăr gigant de a fi siluit și umilit o țară întreagă prin alegerile cele mai sălbatic din câte s'au pomenit vreodată pe aceste plaiuri.

Nici bine n'au fost digerate de publicul buimăcit discursurile desgustătoare în onoarea acestui spiritus diabolicus al Ardealului, când ne trezim că aceeași Societate se așterne din nou la banchet, acum în onoarea altui „gigant”, de astădată nu sălbatic ci „fin”, dl ministru Petrovici, care iarăși a trebuit să devină ministru, ca să fie apreciat pe deplin ca scriitor.

Mai anul trecut, a fost dat să vedem pe scriitori prosternându-se înaintea Porcului, care a binevoit a le face un neînsemnat dar, bineînțeles nu din buzunarul său propriu, ci din punga nesecată a Statului.

Ce să mai amintesc de lupta home-rică și umilitoare a unor scriitori pentru direcția Teatrului Național, și multe altele, cari toate dovedesc eclatant, că aici nu e vorba de excepțiuni, ci de simptomele unei stări îngrijitoare. Până și Sadoveanu, al cărui isvor de inspirație se părea de nesecat, s'a urât de societatea Muselor și caută alte sim-patii.

Ce însemnează aceasta dacă nu, că tagma scriitorilor s'a infectat și ea de boala noastră proverbială? Însăși, nesilită de nimeni și nimica, căci meseria de vates începe să fie și la noi cel puțin un modest mijloc de traiu, această tagmă recunoaște superioritatea politice asupra scrisului, a politicienilor asupra scriitorilor.

Nimic în această țară nu se poate face, nimic nu reușește, nimeni nu te ia în seamă, dacă nu ești înhămat la carul politice. Pe atâtea câmpuri de activitate rodnică pentru binele obștesc, inițiativa privată, năzuințele curate rămân fără rezultat, încât în opinia noastră publică s'a înrădăcinat convingerea că toate cad în atribuțiile Statului politic.

Politica astfel intră în legături și raporturi nefirești cu toate domeniile activității omenești, pe care le aservește și le folosește ca instrumente.

Succesele politice îmbată lumea, care nu se mai întreabă și nu observă, că reușita se datorește unor instrumente și mobile josnice cari repugnă simțului moral și sănătos.

Succes momentan și vulgul te acceptă, te admiră!

Dar dacă pentru omul de rând și pentru tagme inferioare putem afla justificare, (pentru că nu poți pretinde dela fiecare calități de om superior), decapitarea și înjosirea voluntară a scriitorilor noștri înaintea unor politicieni de cea mai rea speță, nu se iartă. Veacuri dearândul omenirea a fost obicinuită și dresată să vadă în scriitorii săi pe oamenii cei mai aleși, în tagma lor — cohorta celor 10.000 de aleși, mult înaintea poștați pe frontul mulțimei, ca ei să reprezinte ideile cele mai avansate și să dea pilde de urmat mulțimei. Apostoli ai vremurilor ce o să vină, nu oameni fără spinare și ahtiași după situații nedemne. Samur.

Bibliografie

Au apărut: Ferestre colorate (Insemnări și fragmente) de Lucian Blaga.

Stuparul român. Nr. 1—7.

Poșta redacției

Dlul prof. Andrea Alba-Iulia. Regretăm, articolul trimis, deși foarte documentat, nu-l putem publica fiind cu mult întârziat. Trimiteți-ne lucruri actuale. Cu salutări românești.

Diracțiunilor școlare. Am primit până acum mai multe anunțuri de înscriere dela diferitele școli din țară. Nici unul nu s'a publicat din cauza spațiului restrâns al gazetei noastre. În viitor rugăm a nu se mai trimite nici un astfel de aviz, întrucât „Chemarea” nu este gazetă de informațiuni, ci gazetă eminentă de campanie politică.

Rabindranath Tagore despre Fascism.

Poetul indian, propagatorul umanității ci al împăcării popoarelor, a fost oaspele dlui Mussolini. Cum poporul italian este foarte sensibil la ce scrie și crede streinătatea despre dânsul, natural imediat i s'a luat un interview, care din cauza mai multor împrejurări conștiința neadevăruri puse în gura marelui filosof. Cu drept cuvânt lumea a rămas surprinsă de cele atribuite lui Tagore. Desmințirea a urmat însă prompt. Extragem câteva fragmente din convorbirea cerespondentului lui Prager Tagblatt (No. 181 din 4 August 1926) cu blândul poet, cari de sigur vor interesa pe cititorii noștri, mai ales în această epocă de aprinsă discuție în jurul fascismului.

Cităm:

„Interviewurile mele în Italia au fost produsul a trei personalități: al corespondentului, al interpretului și al meu propriu...”

Părerile pe cari le-au reținut, au fost unisono într'u preamărirea entuziastă a lui Mussolini, deoarece dânsul într'un moment foarte critic a salvat Italia, dela marginea prăpastiei. La Roma am făcut cunoștința unui filosof, un bărbat de adevărată intelectualitate, un pioner al păcii, care era convins atât de necesitatea cât și de filosofia fascismului. A judeca necesitatea nu mă simt competent. asupra filosofiei însă am îndoieii. Pentru că este nevoie de prea puțin pentru crearea unei filosofii corespunzătoare, care să atenuze brutalitatea fap-

telor, ce vulnerează tainic conștiința. Ceeace m'a surprins mai mult, e afirmarea patrioților inflăcărâți, că prin atitudinea lor s'a dovedit cumcă poporul italian, din cauza temperamentului impulsiv, ar fi incapabil a se governa singur și după logica firească a faptelor a consimțit să fie stăpânit de o mână tare din afară.

Însă acestea sunt fapte cari privesc direct și exclusiv Italia. Că ele sunt drepte, aceasta a fost contestat câteodată de criticii europeni. În schimb metodele și principiile fascismului privesc omenirea întreagă. Și este absurd a crede, că eu voi sprijini vre-o mișcare, care sugrumă fără milă libertatea cuvântului care reclamă măsuri contra conștiinței individuale și care merge pe drumul stropit de sânge al forței brutale, al crimei tainice...

Ar fi o nebulnie, ba chiar tâlhăresc din partea mea dacă mi-aș exprima admirația pentru un ideal politic, al cărui încredere se bazează pe forța brutală ca forță motrice în civilizație, declarată public.

Că barbaria nu se împacă cu bunăstarea materială, se poate. Dar spețele sunt enorm de mari, sunt fatale. Acest cult al forței fără scrupul ca purtătoare a naționalismului ține focul geloziei internaționale în flăcări, care va pricinui odată incendierea generală și va trebui să conducă la orgie și distrugere teribilă. Nenorocirea infecției a acestei erezii morale este mare, deoarece

Raționalizarea gândirii.

Tendințele de reforme politice și frontul unic.

Problema raționalizării în producție a devenit una dintre cele mai arzătoare necesități industriale. Să știe, că ea cuprinde o sumedenie de măsuri, ca tipizare, normizare etc. și că a devenit resortul de gândire al marilor și micilor industriași. Oricât de bizar și de ciudat ar părea inscripția de mai sus sub acest titlu a apărut într'un ziar german un extrem de interesant articol, care aruncă o lumină fidelă asupra partidelor politice de acolo, caracterizând de minune pe compatrioții lui Hindenburg și putând fi localizat de minune, întâmplarea ne-a pus la dispoziție acest articol care sprijinește până la evidență teza noastră a frontului unic.

Iată ce spune originalul agronom german, între altele.

„Astăzi însă aș aduce un aport cu totul distins acestei probleme, care de fapt ar trebui să se bucure de precădere față de chestiunile puse în discuție, care interesează nu numai industria și agricultura, ci și totalitatea germanilor și pe fiecare în parte: *Raționalizarea gândirii, tipicarea creierilor (Gehirne).*

De unde s'a născut tocmai în Germania, țară care pe nedrept se laudă cu strălucitele talente organizatorice, aceasta infinită multilateralitate și diferențiere pe toate terenurile producției intelectuale și economice. O parasutime de fracțiuni și fracționase în Reichstag, o cincisutime în multe diete (Landtag) și parlamente comunale sunt doar o mică ilustrație a contrarului raționalizării, cum o practicăm noi, iar afirmarea, că fiecare cetățean german ar forma un nou partid pentru sine, deoarece vederile lui politice nu cadrează cu nici una din cele existente, nu este, durere, o glumă, ci o realitate prea adevărată și profund tristă.

Până când am fost bogăți, sănătoși și tari ne am putut permite luxul a-

cesta, acum însă când e vorba de a fi sau nu a fi și când stările devin tot mai acute este imperioasă nevoie de a lăsa lucrurile mici la o parte și a uni spiritele pe baza câtorva principii puțin numeroase, dar clare și grandioase pentru a eși din caosul divizării. Aceasta înseamnă tot așa de puțin, ca și în tehnică, distrugerea celorlalte mânăși de tendințe centrifugale, ci din contra, conservare și asociere, iar dacă este nevoie prin atașarea lor forțată.

În fundul caracterului lui germanul nu este schismatic. El este și critic și judecă lucrurile după orizontul său personal, atâta timp, cât nu i-se arată obiective în a căror atingere el poate crede. Cât de mare e dorul după ceva comun și grandios, am văzut-o cu ocazia alegerii lui Hindenburg și a zepelinului american, când iarăși a fost dată o persoană sau un obiect, asupra cărora toate gândurile patrioților sau putut concentra. În conducerea politică și economică nu se agită numai de a diforma (plumpe) majoritate de voturi. Aceasta există numai în teoria de hârtie și în sistemul parlamentar cu totul negerman.

In momentele decisive și de răspântie ale istoriei unui popor au stat totdeauna personalitățile și pentru că acestea lipsesc, lipsesc și aderenții (Gefolgschaft) lipsește și unitatea.

Dacă totuși s'ar ridica azi un conducător, un Bismarck, un Napoleon, el ar suferi eșec, deoarece curentele separate infinite l'ar măcina. De aceea trebuie să premerge altceva. Mai întâi trebuie să se formeze unitatea, din care va răsări apoi șeful. Adecă frontul unic, blocul antiliberal, adaugăm noi! Cruente adevăruri, triste adevăruri. Klar wie Stiefel wicks!

Cine are urechi să audă!

I. Gr.

Pentru bulgarul echivoc al „Biruinței“

Sub acest titlu ziarul „Cuvântul“ din 13 August, ocupându-se de unele jigniri aduse redactorilor săi în gazeta „Biruința“ de către individul G. M. Ivanov, ascuns în mod laș și impertinent sub pseudonimul I. Amilcar, răspunde următoarele:

„D. G. M. Ivanov, de naționalitate bulgară, a fost eliminat din redacția ziarului „Cuvântul“ fiindcă a refuzat să accepte cetățenia românească.

Domnul aceasta, care în seminar s'a numit G. M. Ionescu, utilizând milostenia Statului român sub forma unei burse, pentru ca, ulterior, să plece în Rusia la Kiev cu bursa Mitropoliei Moldovei, spre a studia teologia, a consumat banul românesc pentru a se transforma din G. M. Ionescu în G. M. Ivanov, iar în locul unui doctorat în teologie, să ia o vagă licență în drept sub regimul sovietic.

Atunci când am avut probele definitive ale acestui trecut de aventură și echivoc, la refuzul categoric al lui G. M. Ivanov de a se încetățeni, căci noi nu putem admite ca într'o gazetă care militază naționalizmul integral, să scrie un individ care refuză să accepte cetățenia română, bulgarul a fost pur și simplu dat afară.

Dacă nu am vorbit de acest caz până acum, este dintr'o elementară jenă a bunei noastre credinți înșelate. Astăzi însă când bulgarul G. M. Ivanov, dosit sub un nume punic (fiindcă rimează cu hunic, bulgarul se socotește descendent punic) cutează să jignească indulgența noastră, îi amintim că mă-

surile de reprimare a comitagiilor se pot extinde și în presă“.

N. R. Noi de asemenea îl avertizăm pe bulgarul în chestiune, că la prima ocazie, când va mai avea neobrăzarea să ne terfelească în Ardealul nostru instituțiunile noastre culturale și pe oamenii noștri politici, îi vom arăta vârful piciorului. Pentru că noi, nu recunoaștem dreptul de critică asupra stărilor din România, oricât ar fi ele de mizerabile, numai unui român veritabil, cetățean al acestei țări, al cărui sânge va putea nutri pământul greu al Țării Românești și care își va putea sacrifica viața pentru neamul a cărui îndreptare o dorește. Ne iubim Patria, cu ardoarea pe care și-o procură numai puterea prin care și se alimentează rădăcinile adânc înfipte în pământul țării tale, din seva îmbinată cu suferințele și sângele strămoșilor tăi.

Și nimeni să nu îndrăznească să ne jignească în aceste sentimente ale noastre!

Răspândiți

„CHEMAREA“
tinerimei române apare
în 10.000 exemplare.

FRIPTURI GERMANE

O redacție ideală

de Rudolf Preusler

Redactorul: Domnule Knödelmann, astăzi n'avem nici un fel de material.

Editorul: Dă-mi voie, gazeta este a mea. Și mata ești angajat ca s'o umpli cu senzații. Cum mă poți deranja cu așa ceva: „Navem material“.

Redactorul: Da, dacă nu tocmești nici un corispondent.

Editorul: Și asta! Băieții costă bani, onorar și porto. Se găsec, ce-i drept, și de aceia cari nu costă decât porto, darăștia nu scriu decât despre sine și despre prietenii lor.

Redactorul: Sau cel puțin, corespondenți ieftini în streinătate.

Editorul: Aș, streinătate! Cititorii așteaptă palavre. Predecesorul matale, într'o situație similară, s'a uitat pur și simplu pe fereastra de closet, și-a notat numele trecătorilor și avea materialul necesar.

Aderentul partidului: Da, bunul Müffke, era un om iscusit. Păcat, șederea multă nu i-a priit. Iar la sfârșit a trecut de partea concurenței mizerabile, care nu publică decât politică și artă și alte murdării de acest fel și nici un scandal.

Redactorul: Dar, din asta nu înțeleg nici o iotă. Nu sunt doar angajat ca să privesc pe fereastra de closet și să notez numele trecătorilor.

Editorul: (către aderentul partidului); cu astfel de genii trebuie să te năcăjești (către redactor) domnul meu, mata ești aici ca să achiziționezi abonamente, să aduci parole.

Aderentul partidului: Și adversarilor partidului nostru, cu deosebire acelora cari se roagă lui Dzeu altfel decât noi, să le dăm un picior în c...

Redactorul: Asta ar fi o degradare spirituală.

Editorul: Larifari, degradare, gradare, înaltare. Oamenii trebuie să citească. Oamenii trebuie să fie atenți, când pornim la atac. Iar oamenii nu sunt atenți decât dacă le vârim nasul în murdării. N'am dreptate?

Aderentul partidului: Se'nțelege, se'nțelege. În acest sens, gazeta dv a reprezentat totdeauna un sprijin valoros pentru partid. Un sprijin formidabil. (Strânge mâna editorului. Către redactor). Dar, vă rog, să înțelegeți; apăsați totdeauna asupra punctelor ideale care ne conduc.

Editorul: Uită, băiete, o gazetă își poate vârî mâna totdeauna în murdării, căci asta-i o datorie către opinia publică. Dacă despoim lumea de haine, asta o numim „a duce lumină“. Și dacă nenorocim familii, asta o numim, „a stoarce puroiul“. Și dacă aruncăm în oamenii cei mai întregi cu ouă puturoase, asta o numim: „a da ocazie pentru satisfacție“.

Redactorul: Și dacă vom fi închiși sau siliți să facem compromisuri ridicole și rușinoase...

Aderentul partidului: Așa o vom numi: a retracta ca om cinstit și desăvârșit greșelile sale și „a purta cu demnitate consecințele informațiilor false“.

Editorul: Mata, nu trebuie să uiți: până se ajunge la proces, totdeauna dervişii urlători și sămănătorii de zizanii au dreptate. Dacă arunci cea mai curată viorea într'o cloacă — cine are dreptate în fața nasurilor delicate, până ce vioreaua va fi iarăși scoasă și curățită: vioreaua sau cloacă? Cum mă poți așadar deranja cu astfel de întâmplări; n'avem material! Atâta vreme cât avem o fereastră și un registru de adrese, avem material.

Redactorul: Voiu scrie ceva despre păduri.

Editorul: Dece nu tocmai despre lama din menagerie sau despre câștigurile realizate asupra gumei arabece?

Vino cu mine la fereastră. Vezi cine trece pe drumul de dincolo?

Redactorul: Da; mise pare, e directorul venerabil al teatrului.

Editorul: E la zece și jumătate — aici nimeni nu este venerabil. Scrie ceva despre el. Să faci restăinuri. Spune că are o relație. Insinuiază...

Redactorul: Dar nu știu nimic.

Editorul: Tocmai de aceia, spun doar: insinuiază. Atunci vei primi destul material anonim.

Aderentul partidului: E adversarul nostru politic. Scrie mai bine, el are două relații intime. O singură relație nu trage mult în cumpănă. Și partizanii noștri politici au și ei, adeseori, câte o relație intimă.

Editorul: Scrie că ține un harem. Pentru apărarea intereselor juste, se poate zice „harem“.

Redactorul: Dar, dați-mi voie, omul are mai bine de 60.

Aderentul partidului: Să scrii atunci că-i un „sadist“. „Sadist“ acaparează totdeauna atenția. Fă ca acest cuvânt să fie imprimat ca titlu.

Redactorul: Dar omul are merite artistice.

Editorul: Păstrează aceasta pentru necrologul său. În necrolog trebuie să fim totdeauna mărinoși. De mortuis... Publicului nu-i place să scuipi în morminte,

Redactorul: Un călduros necrolog avem deja pregătit pentru el.

Editorul: Cu atât mai bine. Dar acumă nu-l putem omori. Și gazeta trebuie să fie plină. Și e la 12 fără 15. Scrie: Un pașă al teatrului.

Aderentul partidului: Bravo. Și numește-l pe domnul Kümmelmann un omnic al artei, care și-ar arunca bucurios batista după una, dacă ar avea numai una curată.

Editorul: Să etalezi și dovezi. Asta totdeauna face efect. Adă ceva din dovezi chiar în primul articol.

Redactor: Să aduc mai multe?

Editorul: Domnule, să ai un astfel de material. Iți dă o serie. Poate chiar o broșură.

Aderentul partidului: Trebuie să măduc la ședință. Nu uita pe Kimmelmam.

Editor: Vă însoțesc. Am invitat un candidat pentru partea locală, într'o bodegă.

Aderentul partidului: Într'o bodegă? Sunteți nobil.

Editorul: Asta-i trucul meu. Aștia nu sunt deprinși cu așa ceva. Li imbat puțin, îi dărăcesc, până ce știu totul. În acest caz îi ai mai bine în mână, nu-i așa? Adio!

Redactorul: Adio!

Editorul: (Se întoarce): Dacă ar fi posibil, să amintești în articol firma de bere Mandelbaum & Co.

Redactorul: În articolul de harem?

Editorul: (nerăbdător): Firește! Oamenii aceia plătesc o sumă frumoasă pentru că sunt amintiți în text. Prin urmare? Mata o vei face. Poate, că alcoolul sporește toate excitațiile sadistice, pe când escelelele beri ale firmei Mandelbaum & Co... sau altceva. Prin urmare — mă las cu totul în grija matale. Trimite-mi corectura la „Crocodilul albastru“! Poftă mare.

Tradus de: Sever Stoica.

Numai oameni de treabă.

Câțiva indivizi, cari uneori sunt trecuți prin „triajul“ nemilos al coloanelor „Chemării“, se laudă naivilor cari îi cred, că au fost rugați să se înscrie în organizația noastră. Lucru absolut fals și neadevărat. Nimeni nu a vorbit cu clienții noștri nici în aceasta și nici în alte chestiuni. Lucru de altfel imposibil, întrucât la noi nu se înscriu decât oameni de treabă.